

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା

(ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ - ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା)

(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଚିତ୍ର ଦ୍ଵାରା ଅବ୍ୟାସ୍ତ

॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ମୟି ଗୃହ୍ଣାମ୍ୟଗ୍ରେ ଅଗ୍ନିଃ ରାୟଘୋଷାୟ ସୁପ୍ରଜାୟାୟ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ।
ମାମୁ ଦେବତାଃ ସଚକ୍ରାନ୍ ॥୧॥ ୧

ଅପାଂ ପୃଷ୍ଠମସି ଘ୍ନୋନିରଗ୍ନୋଃ ସମୁଦ୍ରମଭିତଃ ପିନ୍ଦୁମାନମ୍ ।
ବର୍ଧମାନୋ ମହାଂଗା ଆ ଚ ପୁଷ୍କରେ ଦିବୋ ମାତ୍ରୟା ବରିମ୍ଣା ପ୍ରଥସ୍ତୁ ॥୨॥ ୨

ବ୍ରହ୍ମ ଜଜ୍ଞାନଂ ପ୍ରଥମଂ ପୁରସ୍ତାଦ୍ଵି ସୀମତଃ ସୁରୁତୋ ବେନ ଆବଃ ।
ସ ବୁଧ୍ୟା ଉପମା ଅସ୍ୟ ବିଷ୍ଣାଃ ସତଶ୍ଚ ଘ୍ନୋନିମସତଶ୍ଚ ବିବଃ ॥୩॥ ୩

ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ରେ ଭୂତସ୍ୟ ଜାତଃ ପତିରେକ ଆସୀତ୍ ।
ସ ଦାଧାର ପୃଥିବୀଂ ଦ୍ୟାମୁତେମାଂ କସ୍ତୈ ଦେବାୟ ହବିଷା ବିଧେମ ॥୪॥ ୪

ଦ୍ରଘଶ୍ଚସ୍କନ୍ଦ ପୃଥିବୀମନୁ ଦ୍ୟାମିମଂ ଚ ଘ୍ନୋନିମନୁ ଯଶ୍ଚ ପୂର୍ବଃ ।
ସମାନଂ ଘ୍ନୋନିମନୁ ସଞ୍ଚିରକ୍ତଂ ଦ୍ରଘଂ ଭୁହୋମ୍ୟନୁ ସପ୍ତ ହୋତ୍ରାଃ ॥୫॥ ୫

ନମୋଽସ୍ତୁ ସର୍ପେଭ୍ୟୋ ଯେ କେ ଚ ପୃଥିବୀମନୁ ।
ୟେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷେ ଯେ ଦିବି ତେଭ୍ୟଃ ସର୍ପେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୬॥ ୬

ୟା ଇଷବୋ ଯାତୁଧାନାନାଂ ଯେ ବା ବନସ୍ପତୀଂରନୁ ।
ୟେ ବାବଟେଷୁ ଶେରତେ ତେଭ୍ୟଃ ସର୍ପେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୭॥ ୭

ୟେ ବାମୀ ରୋଚନେ ଦିବୋ ଯେ ବା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଷୁ ।
ୟେଷାମୟ ସଦସ୍ପତଂ ତେଭ୍ୟଃ ସର୍ପେଭ୍ୟୋ ନମଃ ॥୮॥ ୮

କୃଷ୍ଣସ୍ତ ପାଜଃ ପ୍ରସିତିଂ ନ ପୃଥ୍ଵୀଂ ଯାହି ରାଜେବାମବାଂ ଇଭେନ ।
ତୃଷ୍ଣାମନୁ ପ୍ରସିତିଂ ଦ୍ରୁଣାନୋଽସ୍ତାସି ବିଧ୍ୟ ରକ୍ଷସସ୍ତପିଷ୍ଠେଃ ॥୯॥ ୯

ତବ ଭ୍ରମାସ ଆଶୁୟା ପତନ୍ତ୍ୟନ୍ତୁ ସ୍ଫୁଟ ଧୃଷତା ଶୋଶୁଚାନଃ ।
ତପୁଃଷ୍ୟଗ୍ନେ ଜୁହ୍ଵା ପତଙ୍ଗାନସଦିତୋ ବିସୃଜ ବିଷ୍ଣୁଲ୍ଲାଃ ॥୧୦॥ ୧୦

ପ୍ରତି ସ୍ଵଶୋ ବିସୃଜ ତୃଷ୍ଣିତମୋ ଭବା ପାୟୁର୍ବିଶୋ ଅସ୍ୟା ଅଦକ୍ଷଃ ।
ୟୋ ନୋ ଦୂରେ ଅଘଶଂସୋ ଯୋ ଅନ୍ତ୍ୟଗ୍ନେ ମା କିଷ୍ଠେ ବ୍ୟପିରାଦଧର୍ଷୀତ୍ ॥୧୧॥ ୧୧

ଉଦଗ୍ନେ ତିଷ୍ଠ ପ୍ରତ୍ୟାତନ୍ତୁଷ୍ଠ ନ୍ୟମିତ୍ରାଂ ଓଷତାଭିଗୁହେତେ ।
ୟୋ ନୋ ଅରାତିଂ ସମିଧାନ ଚକ୍ରେ ନୀଚା ତଂ ଧକ୍ଷ୍ୟତସଂ ନ ଶୁଷ୍କମ୍ ॥୧୨॥ ୧୨

ଉର୍ଘ୍ୟୋ ଭବ ପ୍ରତି ବିଧ୍ୟାଧ୍ୟସ୍ତଦାବିଷ୍ଠଶୁଷ୍ଠ ଦୈବ୍ୟାନ୍ୟଗ୍ନେ ।
ଅବ ସ୍ଥିରା ତନ୍ନୁହି ଯାତୁଜୁନାଂ ଜାମିମଜାମିଂ ପ୍ରମୃଣାହି ଶତ୍ରୁନ୍ ॥୧୩॥ ୧୩

ଅଗ୍ନେଷ୍ଟା ତେଜସା ସାଦୟାମି । ଅଗ୍ନିର୍ମୂର୍ଧା ଦିବଃ କକୁପ୍ତଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଅୟମ୍ ।
ଅପାଂ ରେତାଂସି ଜିନ୍ଦତି । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଶ୍ଵୈଜସା ସାଦୟାମି ॥୧୪॥ ୧୪

ଭୁବୋ ଯୁଜ୍ଞସ୍ୟ ରଜସକ୍ଷ ନେତା ଯତ୍ରା ନିୟୁତ୍-ଭିଃ ସଚସେ ଶିବାଭିଃ ।
ଦିବି ମୂର୍ଧାନଂ ଦଧିଷେ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଂ ଜିହ୍ଵାମଗ୍ନେ ଚକୃଷେ ହବ୍ୟବାହମ୍ ॥୧୫॥ (୧) ୧୫ (୭୭୪)

ଧୁବାସି ଧରୁଣାସ୍ତତା ବିଶ୍ଵକର୍ମଣା ।
ମା ତ୍ଵା ସମୁଦ୍ର ଉଦ୍‌ଧୀନ୍ତା ସୁପର୍ଘୋବ୍ୟଥମାନାଂ ପୃଥିବୀଂ ଦୃଂହ ॥୧॥ ୧୬

ପ୍ରଜାପତିଷ୍ଠା ସାଦୟତ୍ଵପାଂ ପୃଷ୍ଠେ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟୋମନ୍ ।
ବ୍ୟତସ୍ପତୀଂ ପ୍ରଥସ୍ପତୀଂ ପ୍ରଥସ୍ତ ପୃଥିବ୍ୟସି ॥୨॥ ୧୭

ଭୂରସି ଭୂମିରସ୍ୟାଦିତିରସି ବିଶ୍ଵଧାୟା ବିଶ୍ଵସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ଧର୍ତ୍ତୀ ।
ପୃଥିବୀଂ ଯଜ୍ଞ ପୃଥିବୀଂ ଦୃଂହ ପୃଥିବୀଂ ମା ହିଂସୀଃ ॥୩॥ ୧୮

ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାମାନାୟ ବ୍ୟାନାୟୋଦାନାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାୟୈ ଚରିତ୍ରାୟ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟୁତିପାତୁ ମହ୍ୟା ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟା ଛର୍ଦ୍ଦିଷା ଶଂତମେନ ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧ୍ରୁବା ସୀଦ ॥୪॥ ୧୯

କାଣ୍ଡାକ୍ଷାତ୍-ପ୍ରରୋହନ୍ତୀ ପରୁଷଃ ପରୁଷସ୍ତୁରି ।

ଏବା ନୋ ଦୂର୍ବେ ପ୍ର ତନ୍ନୁ ସହସ୍ରେଣ ଶତେନ ଚ ॥୫॥ ୨୦

ୟା ଶତେନ ପ୍ରତନୋଷି ସହସ୍ରେଣ ବିରୋହସି ।

ତସ୍ୟାସ୍ତେ ଦେବୀଷ୍ଟକେ ବିଧେମ ହବିଷା ବୟମ୍ ॥୬॥ ୨୧

ୟାସ୍ତେ ଅଗ୍ନେ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ରୁଚୋ ଦିବମାତନ୍ୱନ୍ତି ରଶ୍ମିଭିଃ ।

ତାଭିର୍ନୋ ଅଦ୍ୟ ସର୍ବାଭୀ ରୁଚେ ଜନାୟ ନସ୍ତୁଧି ॥୭॥ ୨୨

ୟା ବୋ ଦେବାଃ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ରୁଚୋ ଗୋଷ୍ଠଶ୍ୱେଷୁ ଯା ରୁଚଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତାଭିଃ ସର୍ବାଭୀ ରୁଚଂ ନୋ ଧତ୍ୱ ବୃହସ୍ପତେ ॥୮॥ ୨୩

ବିରାତ୍-ଜ୍ୟୋତିରଧାରୟସ୍ତୁରାତ୍-ଜ୍ୟୋତିରଧାରୟତ୍ ।

ପ୍ରଜାପତିଷ୍ଠା ସାଦୟତୁ ପୃଷ୍ଠେ ପୃଥିବ୍ୟା ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠତୀମ୍ ॥୯॥ ୨୪

ବିଶ୍ୱସ୍ତୈ ପ୍ରାଣାୟାମାନାୟ ବ୍ୟାନାୟ ବିଶ୍ୱଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟେଧିପତିସ୍ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧ୍ରୁବା ସୀଦ ॥୧୦॥ ୨୫

ମଧୁଷ୍ଠ ମାଧବଶ୍ଚ ବାସନ୍ତିକା ଋତୁ ଅଗ୍ନେରନ୍ତଃ ଶ୍ଲୋଷୋଽସି ।

କଲ୍ଲେତାଂ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ କଲ୍ଲନ୍ତ୍ରାମାପ ଓଷଧୟଃ କଲ୍ଲନ୍ତ୍ରାମଗ୍ନୟଃ

ପୃଥତ୍ ମମ ଜ୍ୟୈଷ୍ଠ୍ୟାୟ ସବ୍ରତାଃ ।

ୟେ ଅଗ୍ନୟଃ ସମନସୋଽନ୍ତରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଇମେ ।

ବାସନ୍ତିକା ଋତୁ ଅଭିକଲ୍ଲମାନା ଇନ୍ଦ୍ରମିବ ଦେବା ଅଭିସଂବିଶନ୍ତୁ

ତୟା ଦେବତୟାଙ୍ଗିରସ୍ୱଦ୍ ଧ୍ରୁବେ ସୀଦତମ୍ ॥୧୧॥ ୨୬

ଅଷାଳହାସି ସହମାନା ସହସ୍ପାରାତୀଃ ସହସ୍ପ ପୃତନାୟତଃ ।
ସହସ୍ପ୍ରବୀର୍ଯ୍ୟାସି ସା ମା ଜିନ୍ଦୁ ॥୧୨॥ ୨୭

ସହସ୍ପେମା ଅଭିମାତୀଃ ସହସ୍ପ ପୃତନାୟତଃ ।
ସହସ୍ପ ସର୍ବଂ ପାପ୍ମାନଃ ସହମାନାସ୍ୟୋଷଧେ ॥୧୩॥ (୨) ୨୮

ମଧୁ ବାତା ଋତାୟତେ ମଧୁ କ୍ଷରନ୍ତି ସିନ୍ଧବଃ । ମାଧ୍ୱୀର୍ନଃ ସନ୍ତୋଷଧୀଃ ॥୧॥ ୨୯
ମଧୁ ନକ୍ତମୁତୋଷସୋ ମଧୁମପ୍ତାର୍ଥବଃ ରଜଃ । ମଧୁ ଦୈର୍ଘ୍ୟଂ ନଃ ପିତା ॥୨॥ ୩୦
ମଧୁମାନୋ ବନସ୍ପତିର୍ମଧୁମାଁଞ୍ଚ ଅସୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ମାଧ୍ୱୀର୍ଗାବୋ ଭବନ୍ତି ନଃ ॥୩॥ ୩୧ (୭୮୦)

ଅପାଂ ଗମ୍ଭରୁସୀଦ ମା ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟୋଽଭିତାପ୍ତୀନ୍ନାଗ୍ନିର୍ବୈଶ୍ୱାନରଃ ।
ଅଚ୍ଛିନ୍ନପତ୍ରାଃ ପ୍ରଜା ଅନୁବୀକ୍ଷସ୍ୱାନୁ ତ୍ୱା ଦିବ୍ୟା ବୃଷ୍ଟିଃ ସଚତାମ୍ ॥୪॥ ୩୨

ତ୍ରୀହସମୁଦ୍ରାହସମସ୍ତପତ୍ ସ୍ୱର୍ଗାନପାଂ ପତିର୍ବୃଷଭ ଇଷ୍ଟକାନାମ୍ ।
ପୁରୀଷଂ ବସାନଃ ସୁକୃତସ୍ୟ ଲୋକେ ତତ୍ର ଗଚ୍ଛ ଯତ୍ର ପୂର୍ବେ ପରେତାଃ ॥୫॥ ୩୩

ମହୀ ଦୈର୍ଘ୍ୟଃ ପୃଥିବୀ ତ ନ ଇମଂ ଯୁଜ୍ଞଂ ମିମିକ୍ଷତାମ୍ । ପିପୃତାଂ ନୋ ଭରୀମଭିଃ ॥୬॥ ୩୪
ବିଷ୍ଣୋଃ କର୍ମାଣି ପଶ୍ୟତ ଯତୋ ବ୍ରତାନି ପୟଶେ । ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଯୁଜ୍ୟଃ ସଖା ॥୭॥ ୩୫

ଧୂବାସି ଧରୁଣେତୋ ଜଞ୍ଜେ ପ୍ରଥମମେତେୟା ଯୋନିତେୟା ଅଧି ଜାତବେଦାଃ ।
ସ ଗାୟତ୍ରୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭାନୁଷ୍ଟୁଭା ତ ଦେବେତେୟା ହବ୍ୟଂ ବହତୁ ପ୍ରଜାନନ୍ ॥୮॥ ୩୬

ଇଷେ ରାୟେ ରମସ୍ତ୍ୱ ସହସ୍ରେ ଦ୍ୟୁମ୍ନ ଉର୍ଜେ ଅପତ୍ୟାୟ ।
ସମ୍ରାଳସି ସ୍ୱରାଳସି ସାରସ୍ୱତୌ ତ୍ୱୋଽସ୍ତ୍ରୌ ପ୍ରାବତାମ୍ ॥୯॥ ୩୭

ଅଗ୍ନେ ଯୁଷ୍ମା ହି ଯେ ତବାଶ୍ମାସୋ ଦେବ ସାଧବଃ । ଅରଂ ବହନ୍ତି ମନ୍ୟବେ ॥୧୦॥ ୩୮

ଯୁଷ୍ମା ହି ଦେବହୂତମାଁଞା ଅଶ୍ୱାଁଞା ଅଗ୍ନେ ରଥୀରିବ । ନି ହୋତା ପୂର୍ବ୍ୟଃ ସଦଃ ॥୧୧॥ (୩) ୩୯

ସମ୍ୟକ୍ ସ୍ରବନ୍ତି ସରିତୋ ନ ଧେନା ଅନ୍ତର୍ହୃଦା ମନସା ପୂୟମାନଃ ।

ଘୃତସ୍ୟ ଧାରା ଅଭି ଚାକଶୀମି ହିରଣ୍ୟୟୋ ବେତସୋ ମଧ୍ୟେ ଅଗ୍ନେଃ ॥୧॥ ୪୦

ରତେ ତ୍ୱା ରୁତେ ତ୍ୱା ଭାସେ ତ୍ୱା ଜ୍ୟୋତିଷେ ତ୍ୱା ।

ଅଭୂଦିଦଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଭୁବନସ୍ୟ ବାଜିନମଗ୍ନେର୍ବେଶ୍ୱାନରସ୍ୟ ଚ ॥୨॥ ୪୧

ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟାନ ରୁକ୍ନୋ ବର୍ତସା ବର୍ତସ୍ତାନ ।

ସହସ୍ରଦା ଅସି ସହସ୍ରାୟ ତ୍ୱା ॥୩॥ ୪୨

ଆଦିତ୍ୟଂ ଗର୍ଭଂ ପୟସା ସମତ୍ପି ସହସ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରତିମାଂ ବିଶ୍ୱରୂପମ୍ ।

ପରି ବୃତ୍ପି ହରସା ମାଭିମଂସ୍ତାଃ ଶତାୟୁଷଂ କୃଣୁହି ଚୀୟମାନଃ ॥୪॥ ୪୩

ବାତସ୍ୟ ଜୁତିଂ ବରୁଣସ୍ୟ ନାଭିମଶ୍ୱଂ ଜଞ୍ଜାନଂ ସରିରସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ।

ଶିଶୁଂ ନଦୀନାଂ ହରିମଦ୍ବିରୁଧ୍ନମଗ୍ନେ ମା ହିଂସୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ॥୫॥ ୪୪

ଅଜସ୍ରମିନ୍ଦୁମରୁଷଂ ଭୁରଶ୍ୟାମଗ୍ନିମୀଳେ ପୂର୍ବଚିତ୍ତିଂ ନମୋଭିଃ ।

ସ ପର୍ବଭିରୂତୁଶଃ କଳ୍ପମାନୋ ଗାଂ ମା ହିଂସୀରଦିତିଂ ବିରାଜମ୍ ॥୬॥ ୪୫

ବରୁତ୍ରୀଂ ଦୃଷ୍ଟୁର୍ବରୁଣସ୍ୟ ନାଭିମବିଂ ଜଞ୍ଜାନାଂ ରଜସଃ ପରସ୍ନାତ୍ ।

ମହୀଂ ସାହସ୍ରୀମସୁରସ୍ୟ ମାୟାମଗ୍ନେ ମା ହିଂସୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ॥୭॥ ୪୬

ୟୋ ଅଗ୍ନିରଗ୍ନେରଧ୍ୟାଜାୟତ ଶୋକାତ୍-ପୃଥିବ୍ୟା ଉତ ବା ଦିବସ୍ତ୍ୱରି ।

ୟେନ ପ୍ରଜା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଜଜାନ ତମଗ୍ନେ ହେଲଃ ପରି ତେ ବୃଣକ୍ତୁ ॥୮॥ ୪୭ (୭୯୭)

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।

ଆପ୍ରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ତୁଷଷ୍ଠ ॥୯॥ (୪) ୪୮

ଇମଂ ମା ହିଂସ୍ରୀର୍ଦ୍ଧିପାଦଂ ପଶୁଂ ସହସ୍ରାକ୍ଷ ମେଧାୟ ଚୀୟମାନଃ ।
ମୟଂ ପଶୁଂ ମେଧମଗ୍ନେ ଭୂଷସ୍ତୁ ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।
ମୟଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ॥୧॥ ୪୯

ଇମଂ ମା ହିଂସ୍ରୀରେକଶଫଂ ପଶୁଂ କନିକ୍ରଦଂ ବାଜିନଂ ବାଜିନେଷୁ ।
ଗୌରମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।
ଗୌରଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ॥୨॥ ୫୦

ଇମଂ ସାହସ୍ରଂ ଶତଧାରମୁହଂ ବ୍ୟତ୍ୟମାନଂ ସରିରସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ।
ଘୃତଂ ଦୁହାନାମଦିତିଂ ଜନାୟାଗ୍ନେ ମା ହିଂସ୍ରୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।
ଗବୟମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।
ଗବୟଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ॥୩॥ ୫୧

ଇମମୂର୍ତ୍ତ୍ୟାୟଂ ବରୁଣସ୍ୟ ନାଭିଂ ତ୍ଵଚଂ ପଶୁନାଂ ଦ୍ଵିପଦାଂ ଚତୁଷ୍ପଦାମ୍ ।
ତ୍ଵଷ୍ଟଃ ପ୍ରଜାନାଂ ପ୍ରଥମଂ ଜନିତ୍ରମଗ୍ନେ ମା ହିଂସ୍ରୀଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ ।
ଭସ୍ତ୍ରମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।
ଭସ୍ତ୍ରଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ॥୪॥ ୫୨

ଅଜୋ ହ୍ୟଗ୍ନେରଜନିଷ୍ଠ ଶୋକାସ୍ତୋ ଅପଶ୍ୟନ୍ନନିତାରମଗ୍ନେ ।
ତେନ ଦେବା ଦେବତାମଗ୍ରମାୟଂସ୍ତେନ ରୋହମାୟନୁପ ମେଧ୍ୟାସଃ ।
ଶରଭମାରଣ୍ୟମନୁ ତେ ଦିଶାମି ତେନ ଚିନ୍ତାନସ୍ତନ୍ନୋ ନିଷୀଦ ।
ଶରଭଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ଯଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣସ୍ତଂ ତେ ଶୁଗୃକ୍ଷତୁ ॥୫॥ ୫୩

ତ୍ଵଂ ଯବିଷ୍ଠ ଦାଶୁଷୋ ନୃରଂ ପାହି ଶୁଶୁଧୀ ଗିରଃ ।
ରକ୍ଷା ତୋକମୁତ ଭୁନା ॥୬॥ (୫) ୫୪ (୮୦୩)

ଅପାଂ ତ୍ୱେନନ୍ଦ୍ରସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱୋଦ୍ଭବନ୍ଦ୍ରସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ଭସ୍ମନ୍ଦ୍ରସାଦୟାମି ।
ଅପାଂ ତ୍ୱା ଜ୍ୟୋତିଷି ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱାୟନେ ସାଦୟାମି ।
ଅର୍ଣ୍ଣବେ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମି ସମୁଦ୍ରେ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମି
ସରିରେ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମି ।
ଅପାଂ ତ୍ୱା କ୍ଷୟେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ସଧିଷି ସାଦୟାମି ।
ଅପାଂ ତ୍ୱା ସଦନେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ସଧସ୍ତେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ଯୋନୌ ସାଦୟାମି ।
ଅପାଂ ତ୍ୱା ପୁରୀଷେ ସାଦୟାମ୍ୟପାଂ ତ୍ୱା ପାଥସି ସାଦୟାମି ।
ଗାୟତ୍ରେଣ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ତ୍ୱୈଷ୍ଟଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି
ଜାଗତେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ।
ଆନୁଷ୍ଟୁଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ପାଞ୍ଚତେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ସାଦୟାମି ॥୧॥(୭) ୫୫

ଅୟଂ ପୁରୋ ଭୁବସତସ୍ୟ ପ୍ରାଣୋ ଭୌବାୟନୋ ବସନ୍ତଃ ପ୍ରାଣାୟନଃ ।
ଗାୟତ୍ରୀ ବାସନ୍ତୀ ॥୧॥ ୫୬

ଗାୟତ୍ରିଂ ଗାୟତ୍ରଂ ଗାୟତ୍ରାଦୁପାଂଶୁରୁପାଂଶୋସ୍ତ୍ରିବୃତ୍ ତ୍ରିବୃତୋ ରଥନ୍ତରମ୍ ।
ବସିଷ୍ଠ ଋଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତ୍ୱୟା ପ୍ରାଣଂ ଗୃହ୍ଣାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ॥୨॥ ୫୭

ଅୟଂ ଦକ୍ଷିଣା ବିଶ୍ୱକର୍ମା ତସ୍ୟ ମନୋ ବୈଶ୍ୱକର୍ମଣମ୍ ।
ଗ୍ରୀଷ୍ମୋ ମାନସସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟବ୍-ଗ୍ରେଷ୍ମା ॥୩॥ ୫୮

ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭଃ ସ୍ୱାରଂ ସ୍ୱାରାଦନ୍ତର୍ଯ୍ୟମୋଽନ୍ତର୍ଯ୍ୟମାପୁଞ୍ଚିଦଶଃ ପଞ୍ଚିଦଶାଦ୍ ବୃହତ୍ ।
ଭରଦ୍ୱାଜ ଋଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତ୍ୱୟା ମନୋ ଗୃହ୍ଣାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ॥୪॥ ୫୯

ଅୟଂ ପଶ୍ଚାଦ୍ବିଶ୍ୱବ୍ୟତାସ୍ତସ୍ୟ ଚକ୍ଷୁର୍ବୈଶ୍ୱବ୍ୟତସମ୍ ।
ବର୍ଷାଶ୍ମାକ୍ଷୁଷ୍ୟୋ ଜଗତୀ ବାର୍ଷୀ ॥୫॥ ୬୦

ଜଗତ୍ୟା ରକ୍ଷମମୃକ୍ଷମାଛୁକ୍ରଃ ଶୁକ୍ରାସ୍ତଦଶଃ ସପ୍ତଦଶାଦ୍ୱୈରୂପମ୍ ।
ଜମଦଗ୍ନିରୂଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତୃୟା ଚକ୍ଷୁର୍ଗୃହାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ॥୬॥ ୬୧

ଇଦମୁତ୍ତରାତ୍ ସ୍ୱସ୍ତସ୍ୟ ଶ୍ରୋତ୍ରଃ ସୌବମ୍ । ଶରଚ୍ଛୌତ୍ର୍ୟନ୍ତୁଷ୍ଟପଞ୍ଚାରଦୀ ॥୭॥ ୬୨

ଅନୁଷ୍ଟୁଭ ଐଳମୈଳାନୁଛୁମି ମହିନ ଏକବିଂଶ ଏକବିଂଶାଦ୍ୱୈରାଜମ୍ ।
ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରୂଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତୃୟା ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଗୃହାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ॥୮॥ ୬୩

ଇୟମୁପରି ମତିସ୍ତସ୍ୟୈ ବାହ୍ମାତ୍ୟା । ହେମନ୍ତୋ ବାତ୍ୟଃ ପଞ୍ଜିହେମନ୍ତୀ ॥୯॥ ୬୪

ପଞ୍ଚତୈ ନିଧନବନ୍ଧିଧନବତ ଆଗ୍ରୟଶ ଆଗ୍ରୟଶାତ୍
ତ୍ରିଶବତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶୌ ତ୍ରିଶବତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଂଶାଭ୍ୟାଂ ଶାକ୍ତୁରରୈବତେ ।
ବିଶ୍ୱକର୍ମ ରୂଷିଃ ପ୍ରଜାପତିଗୃହୀତୟା ତୃୟା ବାତଂ ଗୃହାମି ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ।
ଲୋକଂ ପୃଣ ତା ଅସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଂ ବିଶ୍ୱାଃ ॥୧୦॥ (୭) ୬୫ (୮୧୪)

ମୟି ଗୃହାମି ପଞ୍ଚଦଶ ॥୧୫॥ ଧୂବାସି ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ମଧୁବାତା ଏକାଦଶ ॥୧୧॥
ସମ୍ୟକ୍-ସ୍ରବନ୍ତି ନବ ॥୯॥ ଇମଂ ମା ଷତ୍ ॥୬॥ ଅପାନ୍ତେକା ॥୧॥ ଅୟଂ ପୁରୋ ଦଶ ॥୧୦॥
ସପ୍ତାନୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚଷଷ୍ଠିଃ ॥୬୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧୪ ॥

